

ezek megoldásának útjait-módjait /a hazai és a külföldi információs források szükségletek szerinti beszerzése, speciális és ágazati információs rendszerek kialakítása, az ágazati szakemberek bevonása a tájékoztatásba, az informátor-képzés reformja és távlati tervezése, a felhasználók tájékozódási kulturájának fejlesztése, a nemzetközi - főként a KGST-keretekben folyó - együttműködés kiteljesítése, a tájékoztatás technikai bázisának korszerűsítése/;

valamint feltételeit /megfelelő irányu fejlesztés és beruházás, hatékonyabb irányítás/.

Végül az ajánlások között két "operatív" ajánlás is szerepel. Ezeket teljes terjedelmükben idézzük:

"A könyvtárak, a levéltárak és a szakmai tájékoztatási intézmények működését ellenőrző szervek képviselőiből tárcaközi egyeztető kollégiumot kell létrehozni."

"Bebizonyosodott, hogy az információs tevékenység kívánatos irányu fejlődésének érdekében olyan törvényt kell kidolgozni, amely az integrált információs szolgálatban részt vevő valamennyi intézménytípus működését tartalmazza, beleértve az információban dolgozók jogait és kötelességeit magában foglaló alapokmányt is."

Természetesen - tanusítják M. DERENTOWICZA-nak, a Centrum INTE /Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej = Tudományos, Műszaki és Gazdasági Információs Központ/ főigazgatójának zárószavai - azal mindenki tisztában van, hogy "ezt a feladatot nem lehet egyszerre megoldani", illetve hogy "az egységes könyvtári-levéltári-tájékoztatási intézményi törvény követelményének megvalósítása megfontolásokat tesz szükségessé és konzultációkat a kormányzatszervekkel és az érdekelt intézményekkel".

/Aktualne Problemy Informacjy i Dokumentacjy, 19.k.
3.sz. 1974. p.3-77./

Futala Tibor

Javaslat a fiókban heverő információk hasznosítására

A tudományos és műszaki tájékoztatás országos tervezetének egyik távlati elgondolásaként került ismertetésre az ASIS /American Society for Information Science = Amerikai Tájékoztatástudományi Egyesület/ mult évi konferenciáján az NSF /National Science Foundation = Ország-

gos Tudományos Alap/ elgondolása a kutatók és mérnökök íróasztalában felhalmozódó információk begyűjtésére és továbbítására. A javaslat a kutatókkal, mérnökökkel kötendő személyes szerződésre épül.

Az egyik előadás során - ACKOFF, R. részéről /University of Pennsylvania/ - elhangzott az a vélemény, hogy a szakmai információ terjesztésének jelenlegi módja nem a felhasználókat, hanem az információ létrehozóit és terjesztőit szolgálja. Kárhóztatta az irreleváns információk tömeges közreadását, és olyan országos rendszer létesítését javasolta a tudományos kommunikáció, valamint az ipari eredmények közvetítésére /Scientific Communication and Technology Transfer - SCATT/, amelyek az egyéni érdeklődéshez /individual reading profiles/ szabná az információ szétsugárzását. Természetesen a könyvtári és kiadói tevékenység mai formája radikális változáson menne keresztül. ACKOFF javaslata szellemében, ugyanis SCATT központok létesülnének egyéni és szakmai kiadók által közreadott különlenyomatok, információk begyűjtésére és terjesztésére. A felhasználók a kapott információkért fizetnének, a copyright tulajdonosok pedig szerzői tiszteletdíjat kapnának a különlenyomatokért.

Egy másik előadás - SLAMECKA, V. /Georgia Institute of Technology's School of Information and Computer Science/ - beszámolt egy 18 hónapos kutatás első három hónapjának a tapasztalatairól, és a következő lehetőségeket vizsgálta az országos tudományos és műszaki tájékoztatási rendszer elé:

a közreadásra kerülő irodalom szigorú ellenőrzése, vagyis a tudományos ismeretek körében a "születésszabályozás" bevezetése;

az elmúlt 15 év kísérleteinek folytatása fokozott mértékű indexelő, referáló szolgáltatásokon keresztül, amely bizonyos kritériumok alapján igyekszik a jövő számára számbajövő információkat megőrizni;

a tudás felhasználásának igazi megértése, mint ismeretforrásra alapozott rendszertervezés.

SLAMECKA az első két alternatívát túl kockázatosnak találta, és javasolta, hogy a kutatást a tudomány és más források közötti kapcsolatra koncentrálják. További erőfeszítésekkel ki kell emelni a tájékoztatás szervezését a "bibliográfiai háztartás" szintjéből.

Ugyancsak e konferencián közölte BURCHINAL, L., az NSF Tudományos Tájékoztató Szolgálat Hivatalának /NSF's Office of Science Information Service, OSIS/ vezetője, hogy egy országos tervezet keretében kívánják az információ szervezését megjavítani. Ezért az elkövetkezendő években az OSIS olyan kutatásokat szándékozik támogatni, amelyek elősegítik a szükséges információk azonnali megszerzését; elemzik a felhasználók igényeit; az információ terjesztésének országos és nemzetközi koordinálásával foglalkoznak.

Egyébként, az NSF programját kompatibilisnek találják az országos tervekkel, azzal együtt, hogy erőteljesebben hangsúlyozzák a különböző, nagy számban lévő specializált információs igény kielégítését.

/American Libraries, 6.k.l.sz.1975.jan.p.13./